

ŘÍJEN 2018

ČÍSLO 9

ROČNÍK XVI

Plzeňský kraj

www.plzensky-kraj.cz

**Miroslav
Hus**
Dvacáté
století
připravilo
náš kraj
o paměť

3	Úvodník hejtmána Dvorana slávy Plzeňského kraje Akademie individuálních sportů vzdělává
4	Křížová Huť ožila Nová publikace k výročí Mnichova 1938 Noc oslavila netopýry
5	Den Plzeňského kraje v Lucemburku Ocenění starostky Kozolup Michaely Opltové
6	Dva roky ve funkci hejtmána
7	ITEP slaví úspěch Památka Plzeňského kraje 2018
8	Vše nejlepší republiko!
10	Rozhovor s Miroslavem Husem
12	Letní kempy proběhnou zdarma i příští prázdniny XXVIII. Mezinárodní sportovní hry dětských domovů vyhrál tým ČR
13	Fakulta zdravotnických studií ZČU slaví desáté narozeniny Pozvánka na veletrhy studijních příležitostí v Plzeňském kraji
14	V Bystřici nad Úhlavou mají Kneippův suchý chodník Rodinný den Klatovské nemocnice
15	Nemocnice Svatá Anna pokřtila nový kalendář se seniory
16	Hydepark
18	Páteří dopravy má být železnice Významné práce na komunikacích Plzeňského kraje

Plzeňský kraj

Vydává:
Plzeňský kraj
Náklad:
271 800 kusů

Redakční rada:

Miroslav Anton, Světlana Budková,
Václav Cinádr, Markéta Čekanová,
Jana Filípková, Ivo Grüner,
Jiří Leščínský, Michal Marek,
Alena Marešová, Jindra Radová,
Aneta Vaňousová,
Eva Šafránková, Jan Šašek,
Václav Štekl, René Zeithaml
Grafická úprava – NAVA s.r.o.
E-mail: redakce@plzensky-kraj.cz
Registrováno pod číslem:
MK ČR E 14873
Distribuce výtisků zdarma
Neoznačené články jsou
redakčními materiály
Foto na titulní straně:
Josef Adlt

PLZEŇSKÝ KRAJ

Akce se koná pod záštitou hejtmána Plzeňského kraje Josefa Bernarda

4. 11. 2018 od 15:00 hodin, Parkhotel Plzeň

STRAŠIDELNÝ REJ

dětské diskotace
malování na obličej fotokoutek
tvarování z balónků soutěže o ceny

Vstupné 50 Kč
Předprodej vstupenek: www.ticket-art.cz

Výtěžek ze vstupného bude věnován plzeňské hospicové péči Domov Plzeň.

Soutěžíme s měsíčníkem

Soutěž o 3 x 4 vstupenky na Strašidelný rej 4. 11. 2018 v Parkhotelu v Plzni.
Soutěžní otázka zní: Co je symbolem vzpomínky na zesnulé?

Správné odpovědi zasílejte do 28. 10. 2018 pod heslem "STRAŠIDLO" na e-mailovou adresu: redakce@plzensky-kraj.cz.
Do e-mailu uveďte své kontaktní údaje včetně telefonního čísla.

Literární festival ve znamení republiky

Čtvrtý ročník Plzeňského literárního festivalu, který se koná od 11. října do 19. listopadu, se letos ponese v duchu oslav století republiky.

Například připomene několik osobností, jejichž jména patří k období první republiky. V Divadelku Jonáš uvede komponovaný pořad T. G. M. vzpomíná. Mluvené slovo v něm doprovodí árie z oper Bedřicha Smetany a lidové písně. Připravena je také přednáška o rodákovi z Kožlan, významném prvorepublikovém politikovi a spisovateli Vojtovi Benešovi, bratrovi druhého československého prezidenta. Další osobností, které se festival ve svém programu dotkne, je také tragická postava Emila Háchy.

Členové Střediska západočeských spisovatelů zapátrali

plzeňský
literární
festival

v rodinné historii a beletristicky zpracovali příběhy svých předků, které se váží k první světové válce, vzniku republiky a jejím prvním letům. Vznikla tak kniha Moje republika 1918–2018, která bude mít křest 27. října v DEPO2015.

Letošní Plzeňský literární festival přichystal i lahůdku, která potěší vedle milovníků literatury i milovníky architektury. Zavede je do prostor, které patřily rodině Semlerových a představí příběh této rodiny na stránkách knihy. Stejně jako v předcho-

zích ročnících i letos v rámci Plzeňského literárního festivalu ožijí texty členů Střediska západočeských spisovatelů. Jejich zhudebnění se ujali studenti plzeňské konzervatoře, absolventi katedry hudební kultury Západočeské univerzity i zkušení skladatelé. Nastudoval je Plzeňský dětský sbor a jeho přípravný sbor Javoříčky. Součástí večera bude i recitace veršů Tamary Kopřivové. Tématem tohoto hudebně-literárního večera je Toulání po hvězdách s podtitulem Psi hvězda Sírú.

Už podruhé jsem uvedl do Dvorany slávy hejtmana Plzeňského kraje tři osobnosti, které žijí v našem kraji a tím, co dělají, překračují jeho hranice. Jsou to osobnosti, které v dnešní hektické době dokáží naplnit svůj životní sen a zároveň vyniknout. Jsou to lidé, kterých si sám velmi cením a obdivuji to, co dělají.

Do letošního jubilejního desátého ročníku Dvorany slávy hejtmana Plzeňského kraje 2018 jsem měl tu čest uvést významného architekta a veřejně činného člověka Jana Soukupa, hokejového obránce, olympijského vítěze z Nagana 1998 a asistenta trenéra Jaroslava Špačka a herečku Divadla J. K. Tyla Moniku Švábovou.

Všichni tři jsou úzce spojeni s Plzeňským krajem a jejich práce daleko přesahuje hranice regionu. Uvedení do Dvorany slávy je jen symbolickým poděkováním za to, co celý život vytváří. Přeji všem hodně sil do dalších let a hluboce před nimi smekám.

S úctou

*Josef Bernard
hejtman Plzeňského kraje*

Architekt, herečka a hokejista ve Dvoraně slávy Plzeňského kraje

Architekt Jan Soukup, herečka Monika Švábová a hokejista Jaroslav Špaček byli v září uvedeni do Dvorany slávy hejtmana Plzeňského kraje.

Jan Soukup je znám nejen jako autor řady oceňovaných novostaveb, ale především jako mistr rekonstrukcí a záchrany starých památek. Je autorem rekonstrukce Velké synagogy či Městanské besedy v Plzni, podí-

lí se na záchraně chotěšovského kláštera a navrácí život do venkovských kostelů.

Monika Švábová hraje v plzeňském divadle bez přestávky od roku 1968. Vytvořila zde více než 160 rolí, a to jak klasických, jako je Shakespeara Julie či Desdemona, tak i v hrách současných autorů. Miroslav Horníček pro Moniku Švábovou dokonce napsal

romantickou komedii Setkání s Veronikou, kterou pak spolu hráli několik let.

Hokejista Jaroslav Špaček patří především ke slavné generaci olympijských vítězů z Nagana 1998. Kromě Plzně hrál i v řadě zámořských klubů. Po skončení hráčské kariéry se začal věnovat trénování dalších hokejových generací, a to i u národního týmu.

Akademie individuálních sportů vzdělává

Jedním ze základních cílů Akademie individuálních sportů Plzeňského kraje je oblast metodického vedení a vytvoření sportovně-vzdělávací metodické základny pro trenéry, kondiční specialisty i další odborníky. Akademie v rámci svého nadstavbového vzdělávacího programu zahajuje cyklus specializovaných seminářů s předními odbor-

níky sportovní problematiky ČR.

Začíná setkáním se špičkovým psychologem a koučem Marianem Jelínkem. Druhým počinem bude prezentace zkušeností a znalostí Petra Havlíčka – známého odborníka na správnou výživu.

Uvedené osvětové akce jsou otevřeny pro širší odborný okruh zájemců. Více informa-

cí na: www.ais-pk.cz, přihlášky pak na: office@ais-pk.cz.

Vedle odborných velkých seminářů připravuje akademie na příští rok i specializované kulaté stoly pro garanty, osobní i kondiční trenéry a další specialisty. Postupně si vymění zkušenosti z náročné přípravy v raketrových, kondičních, technických i úpolových individuálních sportovních odvětví.

Křížová Huť ožila

Letošní Den Českého lesa pozval návštěvníky do osady s bohatou sklářskou historií, která leží na Zlaté stezce, do Křížové Hutě. Sjeli se sem skláři z různých koutů Čech, aby předvedli své řemeslo. Během dne tu lidé mohli vidět výrobu vinutých perel, formování či foukání skla nad kahanem, tavení skla v mobilní sklářské peci a výrobu potaše. Sami si také mohli vyzkoušet

foukání skla nebo si vyrobit skleněné květy či perly. Děti si užily lanové centrum, naučná a zábavná stanoviště partnerů i soutěž Po stopách Zlaté stezky a sklářského řemesla až do Křížové Hutě. Velkému zájmu dospělých se zase těšila přednáška Zdeňka Procházky o historii sklářství. U příležitosti 100. výročí vzniku Československa byla v Křížové Hutě vysazena lípa srdčitá.

Mistrovský titul míří do Plzně

Juniorský tým atletů AK ŠKODA Plzeň dotáhl svojí skvělou sezónu a stal se mistrem České republiky. Ziskem republikového titulu se zároveň přímo kvalifikoval do juniorského poháru mistrů evropských zemí pro rok 2019. Skvěle si zde vedla dvojčata Forejtovi. Oba junioři absolvovali tři individuální disciplíny: kouli, disk a kladivo. Filip Ličman si pro změnu během pár hodin zaběhl hned tři závody: na 400 m, 400 m překážek a 4x 400 m. Ve velké představe-

ní proměnil svoje starty Slavomír Jaššo, který zaznamenal na konci sezóny dva velké osobní rekordy v dálce a trojskoku. Největší dík však patří Danielu Vejražkovi, který se představil na všech hladkých sprinterských tratích a zaznamenal pro tým nejvíce bodů. Republikový titul juniorů tak po právu míří do Plzně. Skvělou juniorskou atletiku v klubu podtrhuje další výborný výsledek týmu juniorek, které obsadily v tomto finále 6. místo.

Nová publikace k výročí Mnichova 1938

Milan Jenčík, který pracuje na oddělení krizového řízení Odboru bezpečnosti a krizového řízení KÚPK, se zabývá vojenskou historií a publikuje v této oblasti objevené práce. Jedna z nich by se měla objevit na knižních pultech v krátké době.

Zdivočelé Sudety

V knize Milana Jenčíka Zdivočelé Sudety se čtenář dozví řadu zcela nových, dosud nikde nepublikovaných informací z prostředí armády, Stráže obrany státu včetně dobových svědectví. Součástí knihy je množství autentických fotografií. Mezi stěžejní kapitoly patří informace o činnosti 35. pěšího plu-

ku se sídlem v Klatovech nebo popis dramatických událostí v Tachově dne 13. září 1938. Kniha dále na tyto události objeveně navazuje i jejich

poválečnou dohrou v podobě záškodnické činnosti Werwolfu či průchodu Ukrajinské povstalecké armády známé pod názvem banderovci přes prostor západních Čech.

Noc oslavila netopýry

Třináctou Mezinárodní noc pro netopýry letos hostila zámecká zahrada v Manětíně. Děti se tu zapojily do Netopýřího osmiboje. Po něm následovala prezentace odchycených netopýrů a populárně naučná přednáška. Účastníci večerního programu se seznámili s ultrazvukovým detektorem,

kteří takřikajíc překládá ultrazvuk letícího netopýra do slyšitelné podoby. Díky tomu je možné rozlišit, o jaký druh netopýra jde. Lidé tak poznali netopýra vodního, netopýra hvízdavého, netopýra nejmenšího, netopýra rezavého a netopýra velkého. Akci si nenechalo ujít více než 160 účastníků.

V SUŠICI BUDE SKLÁŘSKÉ MUZEUM

V Muzeu Šumavy v Sušici vznikne sklářské muzeum, které představí tradiční šumavské sklářství ve větším rozsahu, v širších souvislostech a prostřednictvím moderní expozice. Ukáže nejen historii a produkci nejvýznamnějších šumavských skláren, ale i to, jak jejich činnost ovlivnila hospodářský, kulturní a duchovní život zdejších obyvatel. Nové muzeum vzniká v rámci Integrovaného operačního programu pro období 2014–2020 a kraj mu pomůže návratnou finanční výpomocí ve výši téměř 44 milionů korun.

EXPEDICE VYRAZÍ DO KRKONOŠ

Téměř půl milionu korun z mikrograntů pro oblast školství, mládeže a sportu rozdělila mezi žadatele rada kraje. Mezi 42 projekty, které se díky tomu budou moci uskutečnit, je například Badatelská expedice – Krkonoše 2018 pořádaná ZŠ a MŠ v Dolní Bělé nebo akce s názvem Lyžujeme s láskou v Dětském domově Staňkov.

Víte, že...

...na Šlovickém vrchu jsou divocí koně? Stádo bylo vypuštěno na území přírodní památky Šlovický vrch, která je součástí evropsky významné lokality Dobřany a Plzeňský kraj ji dlouhodobě podporuje. Divocí koně pastvou zajistí udržitelnost rovnováhy v krajině a pomohou udržovat unikátní přirozený biotop.

Den Plzeňského kraje v Lucemburku

Při příležitosti Dne české státnosti proběhl na velvyslanectví České republiky v Lucemburku den Plzeňského kraje. Plzeňský kraj se zde představil mimo jiné vystoupením Chodského

souboru Mrákov, skašovskými hračkami nebo čepovaným pivem dovezeným z Plzeňského Prazdroje. Vynikající občerstvení zajišťovali a podávali studenti ze Střední školy zemědělské a po-

travinářské v Klatovech. U příležitosti návštěvy taktéž představitelé Plzeňského kraje položili květiny na hrob generála George Smitha Pattona a k pomníku na Square Jana Palacha.

Ocenění starostky Kozolup Michaely Opltové

Starostka Kozolup Michaela Opltová převzala ve Španělském sále Pražského hradu ocenění v soutěži „Nejlepší starosta 2014–2018“. Soutěž už podruhé uspořádal Svaz měst a obcí ČR. Do soutěže bylo nominováno přes dvě stě představitelů měst a obcí, jejichž činnost posuzovala odborná porota tvořená ze zástupců státní správy, akademické sféry i soukromého sektoru.

KRAJ PODPOŘÍ SPORTOVCE VE SVĚTĚ

Více než tři sta tisíc korun dá Plzeňský kraj reprezentantům na mistrovství světa v Pole sportu, meziuniverzitním mistrovství světa v kolektivních i individuálních sportech nebo na mistrovství světa mládeže v šachu. Peníze z dotačního programu na podporu sportovců reprezentujících kraj na mistrovstvích světa a Evropy si rozdělí pět subjektů. Rozhodla o tom rada kraje.

Dva roky ve funkci hejtmana

Hejtman Plzeňského kraje Josef Bernard se zamýšlí nad činností krajské samosprávy v uplynulých dvou letech.

Je o vás známe, že do politiky jste přišel z managementu Škodovky. Byla to velká změna?

Ne. Hejtman je především manažerská práce, a tu jsem dělal asi 25 let. Takže pořád stejná písnička. Cíle, tým, plánování, realizace, kontrola, pořád dokola.

Co považujete jako hejtman za své největší úkoly?

Řeknu ty nejdůležitější, které považujeme v devítičlenné radě za hlavní. Zásadní obnova stavu silnic a mostů, revoluce ve veřejné dopravě, to je zejména nový a levnější systém tarifů, nové autobusy a vlaky, výstavba přestupních terminálů, rozšíření taktové dopravy a nový moderní systém nákupu a odbavování jízdného. Ve zdravotnictví zavedení standardního manažerského řízení, zastavení prohlubující se ztráty, která je už nyní hrozivá, spuštění zásadní modernizace nemocnic, zejména Rokycan, vyšší systémová podpora nabídky zdravotnických služeb na Tachovsku a severním Plzeňsku. Obecně se snažíme být efektivní jako ve firmě či doma. Koukáme na korunu, neboť v budoucnu nás čeká řada investic i ve školství v kultuře či ve sportu.

Dobrý hospodář, úspory, efektivita - to je obvyklá mantra politiků. Není to jen takové všeobecné vychloubání?

Snad u nás ne. To musíte posoudit vy, daňoví poplatníci. Myslím, že některé věci jsme zvládli poměrně rychle. Máme za sebou zářez úsporných opatření za bezmála 1,3 miliardy. Kdybychom je neudělali, každý z nás by je musel vytáhnout ze své kapsy. A to už v podmín-

Dožínky Plzeňského kraje 2018 v Tachově.

kách kraje opravdu není málo. Za to máte třeba jednu supermoderní nemocnici, desítky kilometrů nové silnice nebo čtyři nové domovy pro seniory. Úspory budou ještě vyšší. Věřím, že například zastavíme narůstající ztrátu nemocnic. Tým radních je zkušený a má v těchto věcech jasno.

Vysvětlíte tu 1,3 miliardy?

Ale ano, je to jednoduché. Jedná se zejména o výhru sporu s autobusovým dopravcem. Po roce naší analytické práce jsme došli k dohodě a úpravou cen a postupnými splátkami ušetříme bezmála 300 milionů. Nasazení vlakových souprav na trati Horažďovice–Plzeň bylo spojeno s bojem o jednu miliardu dotačních prostřed-

ků. Ačkoli se již všichni smířili s faktem, že dotace nebudou tak, jak byly připraveny, my jsme šli do šturmu. Opět, tříměsíční analytická práce v Maďarsku, Polsku a na Slovensku byla korunována vítězstvím. V Bruselu jsme prokázali, že na peníze máme nárok, a že náš postup není odlišný od zbytku Evropy. Takto to vypadá jednoduše, ale věřte mi, že za vším je každodenní usilovná práce. Podařilo se nám dát dohromady expertní tým, který je plně srovnatelný s poradci například Velké čtyřky (označení, které se po celém světě používá pro čtyři největší poradenské firmy – PricewaterhouseCoopers, KPMG, Deloitte a Ernst & Young, poznámka redakce).

V minulosti bylo vedení kraje kritizováno za časté zahraniční cesty. Organizujete je stále?

Ano, snažíme se, aby dávaly smysl. Především jezdíme tam, kde to má smysl, zejména do Bavorska, severní Itálie, Chorvatska nebo Rumunska a Zakarpatské Ukrajiny. Jde nám především o spolupráci mezi zdravotníky, hasiči i policisty a podporu hospodářských vztahů. Z výčtu zemí jste asi již rozeznali, že podporujeme naše krajany po Evropě. Je to naše povinnost.

Médii proběhlo, že hejtmana nyní doprovází studenti. Není to nákladné?

Ne, každá koruna, kterou vydáme na to, aby se mladí lidé na vlastní oči seznámili s hrůzami války, našimi hrdiny, například politickými vězni nebo legionáři, je ta nejefektivněji vydaná koruna. Věřte mi, že se nám to v budoucnu vrátí. Dovolte malý příběh. Před nedávnem jsem jel na oslavu dvaceti let Muzea Šimona Adlera, rabína a učitele ze Šumavy, který zahynul v koncentráku. Čekal jsem komorní oslavu s pár lidmi. Po příjezdu mně spadla čelist. Do Dobré vody u Hartmanic, považte, přijela izraelská ministryně a společně s ní přiletělo asi 30 dětí včetně příbuzných rabína Adlera. Zpívali, debatovali, prostě bylo to krásné. Pro mě to byl zásah do duše. Po této inspiraci jsme byli v Osvětimi a na Doss Alto (bojiště našich legionářů v Itálii) se studenty. No, a když vám ty kluci a holky sami navrhnou, že si po výšlapu na ten pořádný kopec zazpíváme hymnu, je vám na jednu tak nějak dobře a říkáte si, že to co děláte, má smysl.

ITEP slaví úspěch

Poslední krásné slunečné letní dny přály i veletrhu cestovního ruchu ITEP, na který přišlo načerpat nové turistické informace a užít si bohatého doprovodného programu dvanáct a půl tisíce lidí. K dispozici jim bylo na 130 vystavovatelů z tuzemska i zahraničí, včetně vystavovatelů z Číny, Jamajky a Itálie.

Když se pomyslně vrátíme zpět k nám do vnitrozemí, celou Českou republikou tento rok zní téma výročí 100 let republiky. Za půvabem a kouzlem 30. let 20. století na ITEPu nahlédli návštěvníci prostřednictvím prvorepublikového koutku Plzeňského kraje. Zde se usadili

společně s historiky, oděnými v dobových róbách, kde iluzi časů minulých k dokonalosti podkresloval dobový nábytek a doplňky.

Nejen na stánku prvorepublikového koutku bylo jedno ze stanovišť zábavné soutěže Putování po Zlaté stezce. Soutěž se setkala u dětí s velkým nadšením. Jejich pozornost upoutal v expozici Zlaté stezky svítící fantasy strom, kde si děti po splnění všech úkolů radostně vyzvedly své ceny. Dospělí návštěvníci si např. rádi poseděli u podia v hlavní hale a zasmáli se u vyprávění známých osobností po němž následovala vždy autogramiáda.

Památka Plzeňského kraje 2018

Plzeňský kraj vyhláší druhý ročník soutěže o nejlepší realizaci obnovy nemovité kulturní památky. Oceněna bude obnova nemovité kulturní památky, která byla dokončena v letošním roce. Soutěžít bude možné ve dvou kategoriích – sochy a drobná architektura nebo stavby. V každé kategorii bude možné hlaso-

vat vždy pro jednu památku, a to prostřednictvím internetových stránek: soutezpamatka.plzensky-kraj.cz. Hlasování bude otevřeno od 24. října do 26. listopadu 2018. Z hlasujících budou vylosováni tři, kteří obdrží věcné ceny. Nejlépe hodnocené památky obdrží cenu odborné poroty a cenu veřejnosti.

Kalendář akcí

18

18.–21. října, Depo2015 Plzeň
Treffpunkt Festival 2018
Česko-bavorský festival hudby, jídla a setkávání.

20

20. října, Kozojedy
Borovic in memoriam – Minifestival Kozojedy
Rockový festival.

21

21. října, Švihov
Jarmark na hradě Švihov
Akce pro celou rodinu.

27

27. října, Velhartice
Zamykání hradu Velhartice
Tradiční historické zakončení návštěvnícké sezony.

27. října, Mouřenec
Komentované prohlídky kostela a kostnice
Prohlídky míst známých z Anděla Páně.

28

28. října, Kozel
Zámecké trhy na zámku Kozel
Akce pro celou rodinu.

3

3. listopad, Rabštejn
Zamykání Rabštejna
Ukončení turistické sezony.

7

7. listopad, Klatovy
Up end Down – Cirk la Putyka
Představení nového cirkusu.

11

11. listopad, Hadačka
Lampionový průvod
Akce pro rodiny s dětmi.

Vše nejlepší, republiko!

**Je jí sto let
a zažila toho
opravdu hodně:
zrady, válku,
totalitu. A taky
jazz, poetismus,
olympijské
medaile nebo let
do vesmíru.
Republika slaví
sté narozeniny.**

I v Plzeňském kraji jsou připraveny bohaté oslavy. Slavit se bude bujaře i decentně, velkolepými slavnostmi, výstavami i plesy. Vzpomeneme na velikány i na generace bezejmenných předků, kteří budovali náš dnešek. A nezapomeneme ani na to, že s naším krajem jsou spojeny i dva důležité státní symboly.

Vlajka a hymna

Jako doprovodný program k výstavě Zlatá éra první republiky připravilo muzeum v Blovicích na 28. října Den s československou vlajkou, který bude věnován jejímu tvůrci Jaroslavu Kursovi. Jaroslav Kurša se narodil 12. října 1875 v Blovicích v učitelské

rodině. Ač byl úředníkem, měl hluboké heraldické znalosti. Po vzniku samostatného státu přinesl komisi pro státní symboly v roce 1919 detailně propracovaný návrh vlajky s modrým klínem, který byl 30. března 1920 Revolučním národním shromážděním uzákoněn jako státní symbol.

V Plzni zase bude v rámci oslav k vidění originál písně Kde domov můj? stejně jako celá Tylova Fidlovačka. Ta je v majetku

plzeňského archivu a vystavena bude 27. a 28. října v budově radnice.

28. říjen – hlavní den oslav

Celoroční oslavy stého výročí vzniku samostatného Československa vyvrcholí v Plzni o víkendu 27. a 28. října. Lidé budou mít tradičně možnost podívat se do muzeí, galerií, historických památek, kulturních zařízení nebo zajímavých plzeňských objektů za symbolické vstup-

né 28 korun, případně zdarma. Kromě toho se chystají například originální prohlídky města věnované první republice, ale také plzeňským bájím a pověstem nebo komentované návštěvy některých kostelů. Podobně budou za symbolických 28 korun 28. října přístupné i další turistické cíle v kraji. V rámci Dne krajů se takto otevrou všechna muzea a galerie a Hvězdárna v Rokycanech a Plzni. Řada měst chystá na slavnostní den

celodenní či podvečerní programy, které zpravidla vyvrcholí lampionovými průvody a ohňostroji. Plzeň k tomu přidává slavnostní uvedení Smetanovy Libuše, v Klatovech zase vystoupí Dagmar Pecková s Janem Kučerou. Tento klatovský rodák zde uvede světovou premiéru písňového cyklu, který složil přímo pro tento koncert a ještě přidá improvizace na národní písně, které si vybere publikum přímo na místě.

KDY A KDE SLAVIT?

Od 16. října	Klatovy	Konec starých časů / výstava ve Vlastivědném muzeu Dr. Hostaše
Od 26. října	Rokycany	Velkou válkou k vlastnímu státu / výstava v Muzeu Dr. Bohuslava Horáka
27.–28. října	Plzeň	Plzeňské oslavy vzniku republiky / více na www.plzen2018.eu
28. října		Den krajů
28. října	Horažďovice	100 let vzniku republiky / celodenní program s ohňostrojem
28. října	Janovice	Lampionový průvod a ohňostroj / podvečerní program
28. října	Klatovy	Dagmar Pecková / koncert v Kulturním domě
26. října	Plzeň	Vojtěch Dyk pro Plzeňský kraj / koncert na náměstí Republiky / vstup zdarma
28. října	Plzeň	Libuše / slavnostní představení Smetanovy opery
28. října	Rokycany	Oslavy 100 let vzniku republiky / odpolední program s ohňostrojem
28. října	Sušice	Oslavy s lampionovým průvodem / podvečerní program v centru města
28. října	Tachov	Den ke 100. výročí vzniku ČSR / koncert a vernisáž výstavy v Muzeu Českého lesa
Do 31. prosince	Rokycany	100 českých knih aneb Knihovna slaví 100 let republiky / výstava v Městské knihovně
Do 1. ledna	Plzeň	Vilém Heckel / výstava v Západočeském muzeu

Dvacáté století připravilo náš kraj o paměť

Před sto lety se za velkých porodních bolestí narodila samostatná Československá republika. Byla vykoupena mnoha tisícovkami obětí z válečných front, ale i obětmi, které zemřely v důsledku hladu v zázemí nebo na epidemii španělské chřipky. Nejen o tom, ale vůbec o století republiky z pohledu našeho kraje, jsme si povídali s historikem Západočeského muzea Miroslavem Husem.

Padlé na frontách první světové války připomínají pomníky v obcích a městech a jejich počet je celkem přesně znám. Oběti hladomoru a španělské chřipky ovšem žádné pomníky nepřipomínají. Dá se jejich počet alespoň odhadnout?

Ví se, že jich bylo hodně. Přesný počet znám není. Celkově se odhaduje, že vinou války zemřela tehdy deseti- na obyvatelstva. Tedy nejen v bojích, ale i vysílením, hladem, nemocemi, na následky španělské chřipky.

Jak vůbec vypadala první světová válka na území dnešního Plzeňského kraje?

Nejdřív nadšení, které ovšem rychle opadlo a přišlo rozčarování. Nefungovalo zásobování, služby, doprava, prostě vůbec nic. Byl hlad. Nebylo

co jíst. Nebyly dostatečné ani žádné náhražky.

Jak je to možné?

Rakousko nebylo na válku připraveno. Nemělo zásoby. Administrativně bylo všechno zabezpečeno dokonale. Byly precizně zpracované tabulky, kolik má

T. G. Masaryk v Plzni, 17. 5. 1919

kdo dostávat masa nebo mouky, ale maso ani mouka fakticky k dispozici nebylo.

Dá se tedy říct, že první světová válka byla nejstrašnější válka, jakou lidstvo zažilo?

Dá. Druhá válka se sice odehrávala na větším prostoru a s mnohem důmyslnějšími zbraněmi, ale první válka víc zasáhla nitro člověka, život běžných lidí v zázemí.

Jaké bylo postavení legionářů za první republiky se většinou ví: Byli to hrdinové, kteří nám vybojovali republiku. Ale jak se k nim stavěli nacisté a po nich komunisté?

Mezi válkami byli elitou národa. Sloužili u četnictva, armády a policie, dostávali výhodné státní posty u dráhy nebo u pošty, v nejhorším případě dostali licenci na prodej tabáku, tedy trafikou. Za protektorátu ovšem museli ze státních služeb odejít, byli sledováni, zatýkáni, popravováni. Po válce byli opět na výsluní. Po nástupu komunistů byli legionáři opět propouštěni z armády i z SNB a dalších státních zaměstnání. Dožívali jako lidé druhé až třetí kategorie, jejich děti měly základy studia a podobně. Na konci šedesátých let se zase začalo blýskat na lepší časy. Především proto, že prezident Ludvík Svoboda byl také bývalý legionář. Jenže přišla normalizace sedmdesátých let a legionáři opět zmizeli.

Ovšem Čechoslováci zdaleka nebojovali jen v legiích. Řada z nich zůstala věrna císaři pánu. Dokonce většina! Do legií vstoupila jen asi osmina našich vojáků. Ne snad že by ti ostatní měli Rakousko – Uhersko rádi. Ale buď nechtěli zradit přísahu, nebo prostě neměli příležitost se k legiím přidat.

Ti, co císaře pána nezradili, se po válce žádných poct a výhod nedočkali?

Ne. Dokonce byli utlačováni. Nesměli nosit svá vojenská

Generál Husák se svými příznivci, 1937

vyznamenání. Nesměli si třeba na Den veteránů 11. listopadu obléknout starou rakouskou uniformu. A to řada z nich těžce nesla.

A jak je vnímali Němci?

Němci chtěli, aby s nimi spolupracovali. Dokonce byl založen Český svaz válečníků. Což ovšem byla vysloveně kolaborantská organizace. Ale hodně těchto vojáků se angažovalo také v odboji.

Plzeňský kraj byl historicky územím, kde vedle sebe žili Češi a Němci. Jak vypadal během první republiky?

V Plzni byla silná německá menšina plus německy hovořící židé. Německé vesnice byly kousek za Plzní. Se vznikem republiky všichni začali víc přemýšlet, jestli jsou Češi nebo Němci. V roce 1918 až 1920 tu byly silné národnostní třenice. V pohraničí se bojovalo, střílelo, byli mrtví.

Jaké tu bylo postavení české menšiny?

Češi v pohraničí byli podporováni: měli vyšší platy než na stejných postech ve vnitrozemí, české spolky a kluby dostávaly podporu. Byli sice v nepřátelském prostředí, ale až do roku 1936 nebyl důvod, proč by se tu cítili ohroženi. Potom se ale situace změnila. Začali být napadáni i vražděni.

Jak se konec první republiky odrazil na území západních Čech?

Vědělo se, že přijde-li válka, není možné náš česko-německý kraj ubránit. Počítalo se, že pohraniční území armáda vyklidí a stáhne se do linie opevnění. Sokolovsko, Chebsko, Tachovsko bychom byli opustili. Sudeťoněmecká strana stupňovala napětí, vyhrávala v komunálních volbách. Ve vnitrozemí naopak stoupala nenávisť Čechů vůči Němcům. Sud prachu doutnal na obou stranách.

A pak přišlo vyhnání Čechů ze Sudet?

Když byla podepsaná Mnichovská dohoda a Hitler dostal pohraničí, česká menšina musela odejít.

Musela, protože to někdo nařídil, nebo musela, protože sama neviděla jiné východisko?

Utekli, byli vyhnáni, nebylo tam pro ně bezpečno. Ale žádný oficiální dekret, že by Češi museli odejít, nikdy vydán nebyl. Dokonce naopak: v prvních dnech po Mnichovu docházelo k jejich napadání, a tak sám místodržící župy Sudety Konrád Henlein vydal nařízení, aby se spoluobčanům české národnosti neublížovalo!

Pomohlo to?

Pomohlo. Fyzické útoky přestaly. **Náš kraj byl historicky krajem česko-německým. Vinou událostí dvacátého století ale ztratil značnou část své paměti. Paměti německé. Dá se říct, o co jsme třeba přišli?**

Ztratila se spousta průmyslových záznamů, archivů německých podniků. Například sklárny, které uchovávaly materiály velké umělecké hodnoty. Přišli jsme o materiály o německém divadle v Plzni. Zmizely německé knihovny, které se v padesátých letech pářily. Skartovaly se německé archivy.

Když ve středověku král Václav zakládal Plzeň, zakládal ji jako opěrný bod, který bude chránit české království od západu. Rozumím tomu dobře, že tuto funkci plnila vlastně i ve dvacátém století?

Ano, Plzeň byla posledním velkým českým městem na západ od Prahy. Všechna další velká města, Cheb, Karlovy Vary, Sokolov, Tachov, byla z většiny germanizovaná. Plzeň byla nejzápadnějším českým a slovanickým městem.

Rozhovor připravila Markéta Čekanová

Fotografie ze sbírek Oddělení novějších dějin ZČM v Plzni.

Letní kempy proběhnou zdarma i příští prázdniny

V rámci projektu Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji proběhly v prázdninových měsících příměstské letní kempy určené pro všechny věkové kategorie od dětí v mateřské školce až po žáky středních škol. Kempy byly pro všech 227 účastníků zcela zdarma včetně celodenního občerstvení.

Celkem byla vybrána 4 tematická zaměření těchto kempů, polytechnika určená pro děti z mateřských škol, robotika a podnikavost pro žáky základních škol a němčina, jak pro žáky základních škol, tak pro žáky středních škol. Kempy

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

py probíhaly v Plzni, Klatovech a Domažlicích pod odborným vedením lektorů ve spolupráci s pedagogickými pracovníky základních a středních škol Plzeňského kraje.

Všechny kempy byly velice úspěšné, jak jsme mohli zjistit ze zpětné vazby od studentů, rodičů i všech zúčastněných pedagogických pracovníků. Kempy budou opětovně realizovány během letních prázdnin, a to po celou dobu trvání projektu Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji, registrační číslo CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008356, až do roku 2020.

XXVIII. Mezinárodní sportovní hry dětských domovů vyhrál tým České republiky

Děti z dětských domovů Plzeňského kraje přispěly k vítězství českého týmu na XXVIII. ročníku Mezinárodních sportovních her dětských domovů, které se konaly na Městském stadionu v Ostravě-Vítkovicích za účasti České republiky, Slovenska a Maďarska. Z pravidelné účasti se bohužel omluvily výpravy Polska a Rumunska. Plzeňský kraj vyslal do týmu České republiky 5 závodníků ze třech dětských domovů, kteří se nominovali z republikové soutěže v Tachově. Marie Škudrnová z DD Horšovský Týn bojovala na trati 800 m a pro český tým získala 1. místo a na stupeň nejvyšší vystoupala také Sabina Hochmanová z DD Kašperské Hory se zlatou medailí za vítězný vrh koulí. I chlapci zářili na stupních vítězů. Na nejdelší

běžecské trati na 1 500 m vyhrál Lukáš Plavajka z DD Horšovský Týn. Nechal s velkým odstupem za sebou ostatní běžce a suverénně si doběhl pro vítězství. Robert Baláž ze stejného dětského domova obsadil 2. místo ve vrhu koulí. Zástupcem Plzeňského kraje byl i Michal Horvát, který žije v DD Domi-

no Plzeň. Michal je univerzální sportovec, nominoval se do týmu v minikopané a v atletických disciplínách hájil naše barvy ve skoku dalekém, v běhu na 100 metrů a ve štafetovém běhu na 4x 100 metrů. Ve skoku dalekém výkonem 569 cm vyhrál, ze stříbrných medailí se radoval po finále běhu na 100 m

a po štafetě. Zástupci dětských domovů z Plzeňského kraje se stali platnými členy českého týmu a patří jim velký dík za jejich reprezentaci. Celkovým vítězem se stala výprava České republiky, která tentokrát předčila Slovensko o více než čtyřicet bodů. Na třetím místě skončila výprava Maďarska.

Fakulta zdravotnických studií Západočeské univerzity v Plzni slaví desáté narozeniny

Rok 2018 je pro Fakultu zdravotnických studií Západočeské univerzity v Plzni (FZS) rokem výročním. Má za sebou úspěšnou dekádu, kterou si připomíná celou řadou akcí: výstavou, výročním kalendářem a 1. listopadu také slavnostním galavečerem, který se uskuteční v Novém divadle.

„Když je dítěti deset let, umí chodit, mluvit, číst, psát, vyprávět, zpívat. Když je deset let fakultě, má za sebou dekádu vzdělávání mladých i starších lidí, jejichž počet jde do tisíců, má za sebou řadu projektů, soutěží, inaugurační, státnic, její zaměstnanci dávno ví, že jde o stabilního zaměstnavatele, studenti i jejich rodiče si uvědomují, že jde o vzdělávací instituci, která si už dávno zasloužila jejich důvěru,“ říká děkanka FZS Ilona Mauritzová.

Fakulta vznikla v roce 2008 z původní první vysoké školy neuniverzitního typu v České republice, která nesla jméno

Vysoká škola v Plzni, o.p.s. Za deset let existence se fakulta může pochlubit 2 226 úspěšnými absolventy. Tvoří ji tři katedry: katedra záchranářství, diagnostických oborů a veřejného zdravotnictví, katedra rehabilitačních oborů a katedra ošetřovatelství a porodní asistence. Fakulta nabízí obory v bakalářské formě studia (fyzioterapie, ergoterapie, ortotik-protetik, všeobecná sestra, porodní asistence, radiologický asistent, zdravotnický záchranář, asistent ochrany a podpory veřejného zdraví, zdravotní laborant) i v navazujícím magisterském studiu (ošetřovatelská péče v inter-

ních oborech a ošetřovatelská péče v chirurgických oborech).

Na FZS svoje znalosti mladším předávají profesori, docenti a další vědecko-pedagogičtí pracovníci s doktorským titulem, kteří mají zkušenost s vědecko-výzkumnou prací a jsou zárukou nejen kvalitního vzdělávání, ale i rozvoje výzkumu na fakultě.

Činnost FZS je provázaná nejen s činností dalších fakult Západočeské univerzity v Plzni, ale také s významnými zdravotnickými zařízeními Plzeňského kraje, a to jak v oblasti vzdělávací, tak i v oblasti výzkumu a vývoje.

Pozvánka na veletrhy studijních příležitostí v Plzeňském kraji

Blíží se období, kdy si žáci 9. ročníků základních škol budou vybírat, kam pošlou přihlášku ke svému dalšímu vzdělávání. Mezi nejosvědčenější akce při získávání zájemců o studium na střední škole patří již tradiční prezentace středních škol v jednotlivých okresech Plzeňského kraje. Jsou určeny pro žáky základních škol, rodiče, ředitele a výchovné poradce základních škol i další zájemce o nabídku vzdělávání na středních školách.

Na těchto akcích představují střední školy prostřednictvím praktických ukázek, výrobků a doprovodného programu nabídku svých oborů, seznámí zájemce o studium se všemi potřebnými informacemi a usnadní jim tak rozhodnutí

při výběru střední školy a volbě budoucího povolání. Uchazečům o střední vzdělání jsou

k dispozici propagační materiály a letáčky jednotlivých škol s nabídkou oborů, termíny Dnů

otevřených dveří a dalšími potřebnými informacemi.

Termíny veletrhů:

18. 10. 2018 - „Akademie

řemesel“, Restaurace

Na Střelnici, Rokycany

24. 10. 2018 - „Veletrh

perspektivy řemesel“,

Kulturní dům Stod

6. 11. 2018 - „Kam na školu?

Kam do učení? Kam za

vzděláním?“, Společenský

areál Mže Tachov

7. 11. 2018 - „Akademie

řemesel“, Kulturní dům

Klatovy

9.–10. 11. 2018 - „Posviť si na

budoucnost“, Areál DEPO 2015

Plzeň

13. 11. 2018 - „Od vzdělání

k zaměstnání“, Městské

kulturní středisko Domažlice

V Bystřici nad Úhlavou mají Kneippův suchý chodník

Zaměstnanci a klienti Domova pro osoby se zdravotním postižením v Bystřici nad Úhlavou si udělali svépomocí na zahradě tzv. Kneippův suchý chodník. „Kneippův chodník působí na imunitu člověka, podporuje tkáňový metabolismus, prokrvení, uvolnění kotníků a kloubů. Pomáhá i u počínajících křečových žil a pozitivně ovlivňuje krevní

oběh,“ uvedla ředitelka zařízení Kateřina Šimková. Chodník je dlouhý 15 metrů. Jeho podklad tvoří oblázky různé velikosti, kamínky, drobný štěrtek, kulatina, borová kůra, šišky, mech, dřevěná drť a písek. Chůze bosou nohou po chodníku s různými druhy podkladu působí jako osvěžení pro všechny věkové skupiny.

Domov pro osoby se zdravotním postižením v Bystřici nad Úhlavou je určen osobám se středním až těžkým mentálním postižením v možné kombinaci s postižením tělesným. Jedná se o postižení vrozené nebo diagnostikované do dvou let věku dítěte. Domov současně poskytuje sociální služby osobám s hlubokým mentálním postižením nebo osobám s lehkým mentálním postižením nad 18 let věku, pokud potřebují trvalou ošetrovatelskou péči. Nabízené služby jsou spojeny s celoročním pobytem.

Rodinný den Klatovské nemocnice navštívily stovky dospělých a dětí

Zaměstnanci Klatovské nemocnice, jejich rodiny a přátelé. Ti všichni se zúčastnili akce v parkové části areálu Klatovské nemocnice. Díky teplu a sluníčku, které vydrželo až téměř do večera, se všechno nakonec vydařilo na jedničku.

Podívat se a soutěžit nakonec přišlo přes šest stovek lidí včetně dětí. Hlavně pro dětský doprovod byl připraven rozsáhlý program. „Zdravotníci i další zaměstnanci se znají především z prostředí nemocnice, kdy řeší každodenní pracovní záležitosti. A ne každý se v tom pracovním styku potkává s každým. Příležitostí, aby se spolu mohli pobavit nepracovně, mimo zdi nemocnice a ve větším počtu, je málo. Proto jsme se rozhodli takovou příležitost umožnit,“ říká předseda představenstva Klatovské nemocnice Jiří Zeithaml

s tím, že kromě zaměstnanců s rodinami byli pozváni i partneři a přátelé nemocnice.

V areálu bylo pořádně živo po celé odpoledne. Pro děti byly připravené dovednostní a spor-

ovní soutěže o drobné dárky a devět vylosovaných dětských účastníků si odneslo i hodnotnější naučné hry a sety. Velkou radost měly děti z nafukovacího skákacího hradu, ve kterém se mohly pořádně vyřádit. Svoji techniku předvedli také hasiči, zdravotničtí záchranáři a policisté. Děti se mohly dokonce přímo posadit za volant hasičské cisterny a na policejní motocykl. Pozornost vzbudila i autogramiáda fotbalového reprezentanta Jana Sýkory. Doprovodný program obstaraly klatovské mažoretky a skupina aerobiku.

Nemocnice Svatá Anna pokřtila nový kalendář se seniory

Stáří není handicap, neobracejme se k němu zády. To je poselství nového nástěnného kalendáře Nemocnice následné péče Svatá Anna, který měl na konci září křest v Plané v prostorách Kinanekina.

Nemocnice Svatá Anna se stará o pacienty, kterým nemoc či zranění způsobily snížení pohyblivosti nebo doléčují zdravotní potíže. Část pacientů tvoří i starší lidé. Bohužel ale veřejný zájem o seniory není tak vysoký jako o děti nebo pacienty v produktivním věku. Nemocnici se proto komplikovaněji shá-

nějí partneři, kteří by podpořili péči o tuto skupinu pacientů. „Hledali jsme proto způsob, jak prezentovat nemocnici a zejména péči o tyto starší pacienty trochu jiným atraktivnějším způsobem. A tehdy nás shodou okolností navštívila mladá fotografka Dada Smith a přišel nápad nafotit tyto naše pacien-

ty v prostředí nemocnice a tím přiblížit jejich pobyt u nás;“ vysvětluje ředitelka nemocnice Dagmar Špédlová.

Vznikl tak unikátní kalendář s fotografiemi klientů, v jejichž tvářích jsou zapsány životní příběhy, všechny jejich radosti i strasti. „Pacienty-modely jsme nijak zvlášť nearanžovali. Zachytila jsem je při obvyklých denních situacích. Prostě jsem si s nimi jen povídala, třeba o počasí, a přitom je i fotila. Takže snímky jsou stoprocentně autentické,“ říká fotografka Dada Smith.

Velkoformátový nástěnný kalendář s černobílými snímky bude nemocnice poskytovat partnerům a přátelům, kteří jakkoli podpoří chod a péči v nemocnici nebo se zapojí do sbírky na pořízení rehabilitačního zaří-

zení LEVITAS, které nemocnice plánuje letos pořídit. „Slouží ke snadnější rehabilitaci pacientů, kteří jsou pohybově hendikepovaní. Usnadní jim cvičení a personálu manipulaci s nimi. Tento přístroj přitom stojí přes sto tisíc korun. Věřím, že i s pomocí kalendáře se nám podaří prostředky brzy získat,“ dodává ředitelka Dagmar Špédlová.

Křest kalendáře a vernisáž fotografií se uskutečnily za přítomnosti patrona akce Michala Jančaříka, předsedy představenstva Nemocnic Plzeňského kraje, a.s., Marka Kýhose a dalších významných hostů včetně příbuzných pacientů, jejichž fotky se v kalendáři objevily.

Nemocnice následné péče Svatá Anna

Nemocnice Svatá Anna v Plané doléčuje zdravotní potíže ze všech oborů medicíny zejména léčebnou tělesnou výchovou. Zároveň poskytuje individuální ošetrovatelskou péči a též sociální služby. Nemocnice má 100 lůžek. Rehabilitační část tvoří pět tělocvičen, vodoléčba, elektroléčba, rehabilitační chodník či schody a další pracoviště a metody. Po předloňské modernizaci zvýšila loni nemocnice počet ošetrovacích dnů na více než 33 tisíc.

Ivo GRÜNER (ČSSD)
náměstek hejtmana Plzeňského kraje

Jan ŠAŠEK (ODS)
zastupitel Plzeňského kraje

František TRHLÍK (KSČM)
zastupitel Plzeňského kraje

Petr Vanka (ANO)
zastupitel Plzeňského kraje

V úvodu bych položil možná trochu provokativní otázku. Má někdo z vás vyloženě negativní zkušenost s neziskovkami?

GRÜNER: Myslím, že platí obecně, že existují neziskové organizace, které fungují ku prospěchu občanů a pak skupiny, které chtějí přes neziskovky jen čerpat peníze z veřejných zdrojů. Bohužel tomu trochu nahrál nový občanský zákoník, kdy se neziskový sektor musel přeregistrovat a hlavně v rámci velkých měst vznikly neziskové organizace, přes které tečou veřejné peníze do soukromého sektoru. Podstatné ale je, že zejména v rámci venkova se dá říci, že bez neziskového sektoru bychom se vůbec neobešli. Ať už to jsou dobrovolní hasiči, zahrádkáři, chovatelé, sportovní oddíly anebo jiní.

VANKA: Je smutné, že média často zužují neziskovky na ty, které dovážejí migranty. Laik si často ani neuvědomí, jakou činnost dělají. Lidé se někdy diví, proč je tolik neziskovek, ale ony zasahují do našeho života každodenně. Souhlasím s tím, že jejich podíl je nezastupitelný.

TRHLÍK: Samozřejmě, že někdy dojde k selhání, ale to jsou jednotlivosti. Naproti tomu na venkově existují neziskovky, které jsou schopné jako jediné zachránit kulturní památky, zajistit sociální služby.

Obec na to často nemá peníze a pak je důležité, aby je podporoval kraj. Zdůraznil bych Místní akční skupiny, kterých máme v kraji jedenáct.

Plzeňský kraj má vytvořený určitý systém podpory neziskového sektoru. Je podle vás funkční nebo jsou v něm mezery?

GRÜNER: Mezery jsou všude a všude. Ale nás nejvíc svazuje legislativa. V honbě za „transparentností“ - a to bych dal do velkých uvozovek - se nám vytrácí člověk a někdy i samotný cíl projektů. Dostat k neziskovkám finanční zdroje tak, aby nenastal průšvih, je dneska legislativně hodně složité. Samozřejmě, když se něco nepovede, tak o tom informují média. Z mého pohledu jsou to ale promile. My se na kraji snažíme, aby ten proces byl co nejméně náročný s co nejmenším papírováním. Většina žádostí na kraj se dnes vyřizuje elektronicky a chceme být ještě efektivnější.

ŠAŠEK: Myslím, že systém podpory neziskového sektoru je v Plzeňském kraji nastaven dlouhodobě velmi dobře. Podtrhl bych potřebu co nejmenší administrativy, protože naprostou většinu spolkové činnosti vykonávají lidé dobrovolně ve svém volném čase.

TRHLÍK: Dobrovolnictví je fenomén, kterým to všechno

začíná a měli bychom ho pěstovat a rozvíjet. Vezměte si projekt Plzeň evropské hlavní město kultury 2015. Kolik dobrovolníků se na něm podílelo a přenášelo ho na úroveň regionu, ne náhodou byli označeni jako Andělé.

Myslím, že platí obecně, že existují neziskové organizace, které fungují ku prospěchu občanů a pak skupiny, které chtějí přes neziskovky jen čerpat peníze z veřejných zdrojů.

Ivo Grüner

Je podle vás vyvážená finanční podpora do různých oblastí neziskového sektoru – kultury, sociálních věcí, sportu apod?

GRÜNER: Musíme vzít v úvahu charakter Plzeňského kraje, který je převážně venkovský s Plzní jako jediným větším centrem. Z 501 obcí máme více než 400 s počtem obyvatel do 2 000. Systém dotací je nastaven tak, aby se

vycházelo z potřeb obcí. Na těch malých vesnicích často neexistují kulturní organizace jako takové, ale jsou tam třeba dobrovolní hasiči nebo sportovní oddíly, které se starají i o kulturu. Někdo možná řekne, že pořádání zábav nebo výstav není žádná kultura, ale to je na těch vesnicích strašně důležité.

VANKA: Potenciální spor o to, jestli jde třeba do kultury více peněz než do sportu nebo obráceně se asi nikdy nepodaří vyřešit. Ono je to o tom, kde a kolik lidí vyvíjí nějakou aktivitu. Sportu se na vesnicích asi věnuje více lidí než ochraň památek, na druhé straně rekonstrukce nějaké památky může jít do milionových částek. Ale takové investice bych nespojoval přímo s neziskovými organizacemi, tam by měly jít peníze přímo na konkrétní projekty. Kraj musí maximálně analyzovat situaci venkova a potřebuje zpětnou vazbu, aby mohl reflektovat potřeby daného území.

TRHLÍK: Je třeba vycházet z toho, že každé území má svoje specifika. Proto jsem připomněl Místní akční skupiny, které velmi dobře znají svoje prostředí a ví, kam má podpora směřovat. Kraj od nich potřebuje zpětnou vazbu. Hlavně kvůli tomu, že i v oblasti dotací musíme mít nějaké plány. Všichni víme, že nedávno jsme na kraji schvalovali plán rozvo-

je sportu, protože nám ministerstvo naznačilo, že bez plánu na úrovni obcí bychom nemuseli získat dotace od státu. Činnost dětí a mládeže přitom klesá. I venkovský fotbal už má svoje problémy. Proto bychom měli podporovat jednotlivce, vedoucí, trenéry, kteří jsou aktivní. Na úrovni naší obce už jsme vyčlenili v rozpočtu určité peníze pro takové lidi. Nejde o žádné horentní částky, ale o motivaci, aby ti lidé věděli, že je potřebujeme.

GRÜNER: My máme na úrovni odboru školství, mládeže a tělovýchovy zpracované analýzy a víme, jak se vyvíjí demografie v daných místech. Za posledních šest let se ta křivka hodně láme a aglomerační okruh kolem Plzně, dejme tomu do 25 kilometrů, se stává silný hlavně mladými lidmi. Ti mají samozřejmě zájem o sport a kulturu. Naopak vzdálenější místa od Plzně se vyčerpávají. Ale my musíme najít zdroje i na podporu těchto míst, protože když tam nebude fungovat kulturní a sportovní vyžití, mladí lidé budou dál odcházet a odrazí se to třeba i na místní dopravě a zdravotnictví a sociálních službách.

ŠAŠEK: Myslím, že vylidňování venkova nesouvisí jenom s kvalitou podpory neziskového sektoru. Venkov potřebuje kvalitní infrastrukturu, dopravní spojení, rozvoj základního školství apod.

Plzeňský kraj sám zřizuje organizace zejména v oblasti kultury a sociálních služeb. Existuje vyváženost v jejich financování a finanční podpoře neziskového sektoru?

GRÜNER: Já jsem přesvědčený, že ano. Za deset let, co jsem na kraji, jsem nezaznamenal,

že by si někdo stěžoval na zvyhodňování krajských organizací oproti spolkům a jiným neziskovým organizacím. Je pravda, že v místech, kde působí nějaká krajská instituce, funguje spolkový život daleko snadněji. Je-li tam například muzeum, které organizuje různé akce, tak se najde více lidí, kteří se zapojují, ať už pořádáním výstav, autorského čtení, prezentací nebo něčím podobným.

ŠAŠEK: Taky nevidím žádný velký spor. Kraj musí už z podstaty zřizovat sociální služby, muzea nebo jiné kulturní instituce. Na jejich činnost dostává peníze ze státního rozpočtu. Tam, kam nedosáhne jejich vliv, je prostor pro neziskovky.

VANKA: Uvědomme si, že finanční podpora neziskovek je podmíněná nějakou aktivitou. Životní styl se mění, veřejná angažovanost upadá, spousta lidí tráví čas na sociálních sítích. Vemte si jen, kolik je dnes na venkově nevyužívaných kulturních domů. Mám obavu, aby v některých místech vůbec byl někdo, kdo bude schopen o podporu požádat.

GRÜNER: Jsme u toho, co říkal kolega Trhlík. Musíme motivovat aktivní lidi, což nemusí být vždycky finanční podpora. Můžeme jako kraj zajistit materiální vybavení nebo vybudování sportoviště. Myslím, že je důležitá v tomto ohledu i práce úředníků na krajském úřadu, kteří mají informace z mnoha míst, protože tam třeba žijí a znají místní podmínky. I díky těmto informacím získáváme jako kraj z veřejných zdrojů nemalé částky pro neziskový sektor.

Má Plzeňský kraj dostatečné informace o konkrétních potřebách lokalit i tzv. „zdola“? Tj. od místních samospráv nebo starostů?

GRÜNER: Samozřejmě, že potřebujeme informace od starostů, protože bez nich nedokážeme pomoci. Já si myslím, že každý starosta by měl lobbovat za svou obec, aby do toho území přišlo co nejvíc finančních zdrojů. Bez toho, aniž bychom jako kraj věděli, jaký je kde problém, nedokážeme pomoci. Ale znovu jsme u specifčnosti našeho regionu – více než 350 starostů je neuvolněných a já chápu, že pro ně je to další práce navíc. Někdy musí dojíždět i z poměrně významných vzdáleností. Ale je zajímavé, že ti, kteří tohle dokáží, se pak prosadí i třeba v soutěži Vesnice roku. Také proto, že v těch vesnicích dokáží lidé táhnout za jeden provaz.

TRHLÍK: Většinou jsou tihle lidé zapojeni ve všem. Dělají zastupitele, trénují mládež nebo jsou u dobrovolných hasičů, bez nároků, jenom protože je to baví. Jako starosta vím, jak je důležité je podchytit, motivovat, často i přemlouvat k tomu, aby se zapojili. Je to mravenčí práce, ale na venkově to tak zkrátka je.

ŠAŠEK: Ještě k té zpětné vazbě. Mám tu čest předsedat komisi pro spolupráci s neziskovými organizacemi, což je 17členné těleso složené z lidí z celého Plzeňského kraje. Většina je aktivních, mají zkušenosti s činností ve spolcích nebo jiných neziskovkách. Hodnotíme hlavně projekty podpory činnosti spolkové činnosti ve venkovských oblastech. Vedle toho máme možnost navštívit některá místa, kam směřovaly dotace, a mluvit přímo s lidmi, kteří se na projektech podíleli. Získáváme tak i podněty pro další podporu a předáváme informace dál krajské radě. Ta se pak rozhoduje, jestli naše

podněty akceptuje. Myslím, že za uplynulé dva roky je ta spolupráce velmi dobrá.

Myslím, že systém podpory neziskového sektoru je v Plzeňském kraji nastaven dlouhodobě velmi dobře. Podtrhl bych potřebu co nejmenší administrativy, protože naprostou většinu spolkové činnosti vykonávají lidé dobrovolně ve svém volném čase.

Jan Šášek

Před krajskými zastupiteli je schvalování rozpočtu na příští rok. Bude finanční podpora neziskového sektoru v podobné výši jako v letošním roce?

GRÜNER: Řeknu to trochu oklikou. V minulých letech uvolnil kraj zdaleka největší částky na projekty, které podporovaly akce v rámci zmiňovaného programu Plzeň evropské hlavní město kultury 2015. Do území našeho regionu šlo více než 360 milionů, což byla obrovská částka. Podstatné je, že výsledky vidíte v kraji na každém kroku. Do budoucna bych si přál, abychom se k takové částce mohli zase přiblížit, protože takováto investice se vyplatí a pomůže tomu, co všichni chceme. Rozvoji celého našeho regionu.

Diskusi vedl Miroslav Anton

Páteří dopravy má být železnice

Kvalitní propojení kraje se sousedními regiony, oprava silnic II. a III. tříd a nové vlaky a autobusy – to jsou priority kraje v oblasti dopravy pro nejbližší roky.

„Něco z toho můžeme ovlivnit, někde se jen můžeme snažit tlačit na někoho jiného,“ říká náměstek hejtmána pro oblast dopravy Pavel Čížek, zatímco rozkládá po stole tabulky o desítkách políček. První se týká státních investic do železnice a silnic I. třídy, druhá ukazuje dopravní investice kraje a třetí se věnuje hromadné dopravě.

Co se týče státních investic, tady kraj považuje za klíčové modernizovat silnice z Plzně směrem na Plasy, Klatovy a Domažlice. Zásadní proměnou by podle něj měla projít i železniční trať vedoucí přes Domažlice do Bavorska. „Chceme, aby se modernizovala, aby z ní byla

kompletně dvoukolejná elektrifikovaná trať. Představa státu je ale jiná,“ říká Pavel Čížek a argumentuje tím, že největší objem zahraničního obchodu ČR směřuje do Německa, konkrétně právě do Bavorska. Tam ovšem dnes vede jen dálnice. Železniční koridor je vybudovaný na Cheb. Na druhou stranu, na Prahu, prosazuje kraj vybudování železničního tunelu mezi Berounem a Prahou, čímž by se vzdálenost mezi centry dvou největších měst v Čechách zkrátila na méně než hodinu.

Kvůli velkému objemu automobilové dopravy je nutné budovat i obchvaty obcí ležících na silnici z Plzně do Do-

mažlic. Z německé strany se na ni totiž co nevidět napojuje kapacitní komunikace, po níž do Česka zamíří ještě víc aut než dnes. To vše jsou ovšem investice státu, kde kraj může nanejvýš lobovat, aby na ně vůbec došlo.

„V naší péči jsou silnice II. a III. třídy, které jsou pořád ve špatném stavu. Jen mostů máme v majetku devět set a velká část z nich potřebuje opravit,“ říká Pavel Čížek. Nejvýznamnější krajskou investicí roku 2019 až 2022 bude západní obchvat Plzně. Jeho hlavním problémem je růst cen stavebních prací. Jeho vinou zaplatí kraj o 350 milionů víc, než se počítalo na začátku.

Jako velmi důležitý segment vnímá kraj i veřejnou dopravu, do jejíž modernizace investuje v posledních letech nemalé prostředky. „Letos v prosinci vyjedou na trať Plzeň–České Budějovice nové vlaky v barvách kraje. To aby lidé věděli, že vlaky objednává a platí kraj,“ říká náměstek a dodává, že další nové vlaky by měly jezdit zhruba za dva roky z Klatov do Prahy. Železniční dopravu vnímá kraj jako dopravu páteřní. Proto se snaží také o taktovou dopravu v příměstských oblastech. Cestující by se tu měli dočkat i dopravy víkendové. Realizace těchto plánů je naplánovaná na rok 2020.

Významné práce na komunikacích Plzeňského kraje

Rekonstrukce Masarykovy ulice v Horšovském Týně

27. září proběhlo slavnostní otevření silnice v intravilánu města Horšovský Týn – silnice II/200. Stavba byla společným dílem Plzeňského kraje a města Horšovský Týn. Celková délka rekonstruovaného úseku je cca 1 000 m. Byla položena obrusná vrstva v rozsahu celé stavby a realizováno vodorovné dopravní značení.

Rekonstrukce mostu pod obcí Dolany

Rekonstrukce mostu pod obcí Dolany začala v květnu letošního roku. Momentálně probíhá dobetonování středového pilíře,

betonáž podkladních betonů za opěrou č. 1, osazování bednění pro mostovku nad obloukem č. 1, osazování konzol u druhého oblouku (nad řekou), vrtání a lepení trnů u opěry č. 3. Zároveň probíhají zemní práce na stabilizaci a rozšíření tělesa silnice před mostem. Plánované zprůjezdnění mostu v letošním roce je prioritou jak investora, tak i zhotovitele stavby.

Obchvat Rokycany – Hrádek

Práce na stavbě byly zahájeny v březnu 2018. Do dnešního dne bylo na hlavní trase provedeno sejmutí ornice po celé trase stavby, dále byly provedeny zemní práce včetně sanace

pláně v části úseku. Probíhají práce na přeložkách vodohospodářských objektů a dokončena je přeložka plynovodu včetně technické přejímky. Dále jsou provedeny zemní práce pro provizorní panelové přepojení účelové komunikace k betonárce. Součástí stavby je nový dvoupólový most přes Pekelský potok, na kterém jsou provedeny piloty, montáže armatur pro spodní stavbu a montáže bednění. Termín dokončení stavby je listopad 2019.

Rekonstrukce mostů Planá

Účelem stavby je náhrada stávajících mostů na silnici II/198 za městem Planou ve směru na

Tachov, které byly ve velmi špatném stavu. Jedná se o soumostí 2 mostů přes Hamerský potok a mlýnský náhon. Oba mosty budou zcela zdemolovány a na jejich místě postaveny nové. Stavební práce byly zahájeny začátkem července. Nejprve došlo k demolici většího mostu přes Hamerský potok s následným plošným zakládáním nového železobetonového mostu o jednom poli s celkovou délkou 29 m. Přípravuje se bednění a armované výztuže pro betonáž masivních železobetonových opěr. Zatím probíhají veškeré stavební práce dle schváleného harmonogramu a předpokládá se jejich dokončení do konce října letošního roku.

Soutěžíme s měsíčníkem

Soutěžní otázka v tomto čísle zní: Jak se jmenovala anketa, ze které vznikl projekt Zemětřesení?

- a) Bílá vrána
- b) Černá vrána
- c) Sívá holubice

Správné odpovědi zasílejte do **27. 10. 2018** pod heslem „Zemětřesení“ na adresu: Krajský úřad Plzeňského kraje, Odbor kancelář hejtmána, Škroupova 18, 306 13, Plzeň nebo na: redakce@plzensky-kraj.cz

Soutěžíme o 3x 2 vstupenky na akci Zemětřesení.

Podmínky soutěže naleznete na www.plzensky-kraj.cz.

Správná odpověď z minulého čísla: 1943

Výherci z minulého čísla:

Miroslav Pokorný
 Michaela Šrotýřová

Akce proběhne za podpory

ZEMĚTŘESENÍ

Tour po 25 letech

22. 11. 2018

PLZEŇ, ALFA

speciální host: **MILAN SCHELINGER**

hosté: **9. PLANETA, FROZEN POPPYHEAD**

předprodeje: www.ticketstream.cz, www.ticketmaster.cz

web: www.zemetreseni2018.cz

VOJTĚCH DYK & 26. 10. B-SIDE BAND

**BANDLEADER
JOSEF BUCHTA
PRO PLZEŇSKÝ KRAJ**

V PLZNI

**NA NÁMĚSTÍ REPUBLIKY
OD 18:30 HODIN
VSTUP ZDARMA**

Koncert u příležitosti 100. výročí vzniku
samostatného Československa.